

Protokoll från Viltförvaltningsdelegationens sammanträde den 17 februari 2023

	Närvarande	Organisation
Ordförande	Sten Tolgfors	Landshövding
Ordinarie	Morgan Andersson SKYPE	Politisk företrädare
Ordinarie	Bertil Jonsson SKYPE	Politisk företrädare
Ordinarie	Kent Folkesson	Politisk företrädare
Ordinarie	Anders Blomgren	Polisen
Ersättare	Joakim Källman	Skogsnäringen
Ordinarie	Börje Ericsson	Lokalt näringsliv och turism
Ordinarie	Göte Johansson	Jakt- och viltvårdsintresset
Ordinarie	Håkan Persson SKYPE	Ägare brukare jordbruksmark
Ersättare	Erik Vikstrand	Naturvårdsintresset
Ordinarie	Ann Ohlsson	Politisk företrädare
Ordinarie	Marianne Bonnevier	Politisk företrädare
Ordinarie	Daniel Karlsson	Friluftsliv
Ordinarie	Pontus Gyllenberg	Ekoturism
Adjungerad	Ronny Fihn	Skogsstyrelsen
	Anna Hjelm	Länstyrelsen
	Mia Bisther	Länstyrelsen
	Nelly Grönberg	Länstyrelsen

	Regina Gentsch	Länsstyrelsen
	Anita Bergstedt	Länsstyrelsen

1. Mötet öppnas

Ordförande Sten Tolgfors öppnade det sista sammanträdet med denna Viltförvaltningsdelegation, vars förordnanden avslutas den 31 mars 2023. Flera av ledamöterna kommer att fortsätta arbeta i den nya Viltförvaltningsdelegationen, som kommer att förordnas från och med den 1 april 2023 till och med den 31 mars 2027.

2. Val av justerare

Ann Ohlsson utsågs till att justera protokollet.

3. Val av sekreterare

Anita Bergstedt utsågs till att föra protokoll.

4. Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes. Under punkten övriga frågor kommer preliminära resultat från rovdjursinventeringen att redovisas. Även frågan om licensjakt efter varg, viltskadeanslaget, anmälningar om illegal jakt samt statistik om trafikskadade älgar kommer att diskuteras.

5. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll lades till handlingarna.

6. Viltskador på tamdjur 2022

Delegationen fick information om viltskador på tamdjur under 2022. Under förra året har lodjur genomfört 36 angrepp i länet, varav 27 angrepp på får, 2 på mufflon, 4 på dovhjort i hägn samt 3 angrepp på hundar. 59 får dödades vid lodjursangreppen.

Under samma period genomförde varg 10 angrepp, varav 9 på får och 1 på hund. 41 får dödades vid vargangreppen.

7. Viltskador på gröda 2022

Delegationen fick information om viltskador på gröda. Kostnaderna för viltskador på gröda, som ersätts via viltskadeanslaget, har från 2017 till 2022 ökat från ca

230 000 kr till drygt en miljon kronor. Antalet ärenden om ersättning dubblerades under samma period från 17 till 33 st.

8. Skydds jakt 2022

Statistik angående skyddsjakter redovisades för Delegationen. Under 2015 inkom 34 ansökningar till Länsstyrelsen om skydds jakt efter hjortvilt, dvs rådjur, dovhjort, kronhjort och älg. 20 av dessa ansökningar bifölls. Antalet ansökningar har därefter ökat stadigt. 2022 inkom 113 ansökningar, varav 90 bifölls. Skyddsjaktsansökningarna för dovhjort är de som står för ökningen, för övriga arter syns ingen tydlig trend. Andelen ansökningar som bifalls har stigit från 48 % 2016 till 80 % 2022.

Antalet beviljade dovhjortar har ökat dramatiskt, från ett tiotal år 2015 till 1384 beviljade individer år 2022. För övriga arter rör det sig om högst 25 individer per art och år. Av rapporterna som kommit in till Länsstyrelsen efter att skyddsjakten avslutats, framgår att mellan en tredjedel och hälften av de beviljade djuren fällts. Länsstyrelsen sätter villkor i besluten för under vilka omständigheter djuren får fällas, vilket sannolikt bidrar till att många av de beviljade djuren inte fälls.

9. Älgjakten 2022/2023

Resultat från säsongens älgjakt redovisades för Delegationen. Ett av målen för älgjakten är att det ska fällas minst 50 % kalv. Sedan 2012 har andelen kalvar bland de skjutna älgarna legat nära eller över målet, 50 %. De senaste åren har dock trenden varit negativ, och ligger nu på endast 46 %.

Ett annat mål är att tjurarna ska utgöra minst 40 % av de vuxna älgarna i älgobsen. Här är trenden positiv, och vi närmar oss målet. Nu låg tjurandelen på 38,5 %.

När det gäller reproduktionsmättet, antal kalvar per ko, avlägsnar vi oss allt mer från målet 0,8. 2012 rapporterades 0,755 kalvar per ko vid älgobsen, vilket har sjunkit till endast 0,560 kalvar per ko för 2022. Tänkbara anledningar kan vara klimatförändringen, för stor andel gran i landskapet, för stor konkurrens om fodret, att vi har skjutit bort för stor andel stora djur, eller en kombination av flera olika faktorer.

Även medelkalvvikten avlägsnar sig allt längre från målet, vilket säger att kalvarna i medeltal ska väga minst 70 kg. Vi är nu nere på 53 kg. Tänkbara orsaker är sannolikt desamma som gör att det finns få kalvar per ko.

10. Illegal jakt efter rovdjur

Delegationen fick information om hur vargar lever. I allt väsentligt lever vargarna i livslånga parbildningar. I sällsynta fall byter en varg partner trots att den gamla partnern fortfarande är i livet. Sedan Länsstyrelsen började inventera varg, har trots detta tio av alla parbildningar konstaterats brutna utan att någon av alfaindividerna är döda.

Revirmarkerande vargar byter i princip inte social status nedåt. Har de etablerat sig som revirmarkerande, upplåter de inte den platsen till någon annan varg i gruppen.

Denna biologi gör att revirhävande vargar som inte längre återfinns i sitt revir, eller identifieras som revirhävande i ett annat revir, på goda grunder kan antas vara döda.

Delegationen fick också veta hur inventeringen av varg går till, samt fakta kring illegal jakt. Bland 189 vargar som försvunnit i Sverige, är 64 % illegalt dödade. Revirmarkerande vargar som försvinner av okänd orsak, är vanligast i Värmland, på gränsen mellan Värmland och Västra Götaland samt i Dalarna. Andelen försvinnanden (inklusive konstaterad illegal jakt) i den svenska vargpopulationen har ökat under de senaste åren.

I Dalsland har sedan inventeringssäsongen 2018/2019 fram till inventeringssäsongen 2021/2022 inte något revirmarkerande vargpar funnits kvar från en säsong till nästa, inte heller någon enskild revirmarkerande individ. Paren har hittats en säsong för att nästa säsong vara utbytta mot andra individer. Forskning kring revirmarkerande individer visar att den här typen av parbildningar endast sällsynt bryts frivilligt och att en revirmarkerande individ som blir ensam då den andre dött återfinns i inventeringen om den lever.

Trenden i Laxarbyområdet, med revirmarkerande par som regelmässigt försvinner och inte återfinns någon annanstans, går inte att förklara med naturliga orsaker. Det finns inga tecken på sjukdom hos de vargindivider som Länsstyrelsens kameror har filmat. Det finns inte heller några sjukdomsutbrott i den Skandinaviska vargpopulationen som kan förklara den höga omsättningen av revirmarkerande individer nationellt.

Den höga frekvens av försvinnanden (14 %) som förekommer i den svenska delen av vargpopulationen är jämförbar med, eller högre än, omfattningen av illegal jakt som man har funnit i andra vargpopulationer världen över.

I stort sett alla observerade dödsfall hos finska radiomärkta vargar orsakades av människa. Illegal jakt orsakade 40 % av dödsfallen (52 av 130) och 57 % av all känd död (52 av 91).

11. Övriga frågor

Rovdjursinventeringen

Preliminärt har vi under lodjursinventeringen från 1 oktober 2022 till 28 februari 2023 hittat 4 föryngringar i nordvästra delen av länet, 1 föryngring i länets nordöstra del och 10 föryngringar i länets södra del.

I länet finns det nu fler stationära vargar än någonsin tidigare sedan rovdjursinventeringarna startade. Preliminärt har vi revir med valpar födda 2022 i länets nordöstra del. Reviren kallas Tiveden, Viken, Hökensås och Brängen. Övriga stationära vargar har vi hittat i Bare mosse, Klyftamon, Brismene, Vårgårda, Hunneberg och Boksjön.

Licensjakt efter varg

Länsstyrelsen deltar i den årliga planeringen av licensjakt efter varg i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Beslut om jakt fattas i områden där det är tätt mellan reviren och där det inte finns genetiskt viktiga vargar.

Viltskadeanslaget

Viltskadeanslaget får från och med 2023 användas till bidrag för rovdjursavvisande stängsel på både blocklagd och inte blocklagd mark. Bidrag ges inte för att skydda hästar och nötboskap, eftersom det är mycket ovanligt att dessa angrips. Det är bra om äldre djur går tillsammans med unga djur, det förhindrar skador och att djuren springer ut ur hagen.

Anmälningar om illegal jakt efter rovdjur

Anders Blomgren informerade om att det sedan 1 januari 2020 finns 19 registrerade ärenden i landet om grovt jaktbrott på rovdjur. Inget av dessa berör Västra Götaland.

Om Länsstyrelsen vid rovdjursinventeringen hittar kameror som markägaren inte godkänt, informeras Polisen om detta.

Trafikskadade älgar

Statistiken på webben om trafikskadade älgar har varit felaktig. Länsstyrelsen kommer att skicka en korrekt fil till Älgförvaltningsgrupperna.

12. Kommande sammanträden och utbildningar 2023

Nästa sammanträde med Viltförvaltningsdelegationen hålls onsdagen den 7 juni 2023 kl. 9.30-13.00 i Vänersborg. Därefter blir det sammanträden torsdagen den 31 augusti 2023 kl. 9.30-13.00 i Göteborg och onsdagen den 25 oktober 2023 kl. 9.30-13.00 Vänersborg.

Tisdagen den 9 maj 2023 planeras en exkursion i området kring Svenljunga på temat viltanpassad skogsskötsel. Ronny Fihn, Skogsstyrelsen håller utbildningen. Hela Viltförvaltningsdelegationen, både ordinarie ledamöter och ersättare, förväntas delta.

Torsdagen den 1 juni 2023 kommer hela Viltförvaltningsdelegationen, både ordinarie ledamöter och ersättare, att i Västerås få en utbildning tillsammans med de andra nya delegationerna i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Personal från Grimsö forskningsstation kommer att föreläsa om vilt.

Utbildning planeras dessutom för både ordinarie ledamöter och ersättare kl. 14.00-16.00 efter varje sammanträde.

13. Mötet avslutas

Landshövding Sten Tolgfors avslutade det sista sammanträdet med denna Viltförvaltningsdelegation och tackade deltagarna för bra diskussioner och arbetet

de utfört under de fyra år de varit förordnade till Delegationen. Delegationen bjöds in till en enklare lunch i Residenset, samt en guidning i den anrika byggnaden, som är Göteborgs äldsta bebodda hus.

Vid protokollet: Anita Bergstedt

Ordförande Sten Tolgfors godkänner protokollet.

Justeras: Ann Ohlsson